

Kalifornijos Vietuvai

"In the Waves of Life"

by A. VARNAS

CALIFORNIA LITHUANIAN • A LITHUANIAN MONTHLY • OCTOBER • 1949-VOLUME IV

AMERIKOS LIETUVIU PILIECIU KLUBAS

PIRM. JOE MILLER
348 S. Arizona Ave., AN. 4043

VICE-PIRM. PETER KUPRAITIS
1506 W. 71st St.

SEK. ALGIS REGIS
421 S. Occidental Blvd., FA. 9579

FIN. SEK. BRUNO KATAUSKAS
1827½ N. Western Ave.

KASIN. J. SHILLIM
2944 El Camenito, La Crescenta, Cal.

LABDAROS IR KULTUROS KLUBAS

Pirm. M. J. AFTUKAS
170 S. Union Pl.—MA 93029

Vice-pirm. JUOZAS STEPONAVICIUS
4109 Huron Ave., Culver City

Prot. rast.....MARGARET STEPONAVI-
CIENE
4109 Huron Ave., Culver City
VERmont 88137

Izdin. MARY SHEREIKIS
2815 So. Hoover St. - RI 4765

Fin. Rast. .. NIKODEMAS JASINEVICIUS
170 S. Union Pl.

Koresp. PAUL ATKO
2314½ West Blvd. - RI 3-9312

VYRU IR MOTERU TAUTISKAS PASALPINIS KLUBAS

PIRM. A. JANUSAUSKAS
4632 S. Pickford St., WA. 4676

VICE-PIRM. PAUL MAGELO
452 W. 84th St., TW. 6516

SEK. JONAS UZDAVINYS
5970 Everett Ave., H.P., LO. 1167

FIN. SEC. PETRAS BALTRENAS
621 E. 97th St., L.A.

IZD. V. RATKUS
5123 Hartwick St., L.A.

ALRK FEDERACIJOS LOS ANGELES SK.

Pirm. V.KAZLAUSKAS
1003 W. 36 Str., L. A.7

Vicepirm. S. PALTUS
1654½ 6th Ave., L. A. 6.

Vicepirm. F. ŽUKAUSKAS
5127 Fountain Ave. Hollywood 27.

Sekr. I. TRUSKAUSKAITE
1044 W. Washington Blvd., L. A.

Izd. J. AŽUOLAITIS
5137 Fountain Ave., Hollywood 27

Narė B. STARKIENE
1642 S. Ocean Ave., Santa Monica

Narys A. REGIS
2704 St. George str. L. A 27.

ALRK SUSIVIENIJIMAS

Pirm. VILKIENE
1250½ S. Saltar Ave., L. A. 25

ALRK MOTERU SAJUNGA

Pirm. DOVIDONIENE
6216 Hays Ave., L. A.

LIETUVOS VYČIAI

Pirm. J. PETRAITIS
382 W. Alanta Str., Altadena, Calif.

ŠV. VARDŲ D-JA

Pirm. P. DIRGELA
1726 N. Western Ave., L. A.

ŠV. KAZIMIERO PAR. CHORAS

Pirm. J. AŽUOLAITIS
5137 Fountain Ave., Hollywood 27

"KALIF. LIETUVIO" BIČIULIAI

Pirm. KLEB. KUN. J. KUČINSKAS
2704 St. George St. L. A 27

ŠV. KAZIMIERO PAR. KOM-TAS

Pirm. Z. KRŪMINAS
1441 Hayworth, Los Angeles 35

SPAUDOS BICIULIAI

**"Kalifornijos Lietuvis" ieško asmenu ivairiose
lietuvu kolonijose, kurie sutiktu laikrasti atsto-
vauti ir platinti.**

Salygos duodamos geros.

**Del smulkesniu informaciju kreiptis i admi-
nistracija.**

"KALIFORNIJOS LIETUVIS"

"KALIFORNIJOS LIETUVIO"

BICIULIAI

Mr. and Mrs. K. Alminauskis, Mr. and Mrs. J. Azuolaitis, Mr. and Mrs. K. Achas, Mr. and Mrs. Wm. Dudor, A. Giedraitis, Mr. and Mrs. P. Grazis, Mr. and Mrs. Z. Kruminas, Mr. and Mrs. F. Masaitis, Mr. and Mrs. F. Mason, Richard Mason, Mrs. Monika Peters, Mrs. S. Paltus, Mr. and Mrs. J. Petrauskas (Petras); Mr. and Mrs. A. Ruigys, Mrs. Monika Slateris, Mrs. B. Skirius, Mrs. J. Sliakis, Mrs. Emily Stirbys, Mr. and Mrs. Truskauskas ir seima, Juozas Urbonas, Mrs. Martina Varkalis, Mrs. L. Zaikis.

GARBES

PRENUMERATORIAI

Jau siais metais i "K.L." Garbes Pre-numeratoriu eiles istojio sie skaitytojai:

BALBINA ABROMAITE, L.A., Calif.

KUN. I. ALBAVICIUS, Cicero, Ill.

JOHN BARDY, Chicago, Ill

VYTAUTAS BELECKAS, Ney York

J. KILMONIAI, Los Angeles, Calif.

REV. V. CIZAUSKAS, Artesia, Calif.

FLORENCE KORSACK, Los Angeles, Cal.

KUN. JONAS KUCINSKAS, L.A., Calif.

ZIGMAS KRUMINAS, L.A., Calif.

RT. REV. M.L. KRUSAS, Monrovia, Calif

FRANK MASON, Montrose, Calif.

B. NAGINIAI, Los Angeles, Calif.

PROF. K. PAKSTAS, L.A., Calif.

JOSEPH C. PETERS, Altadena, Calif.

ALGIS REGIS, L.A., Calif.

KUN. J. PASKAUSKAS, Chicago, Ill.

REV. P. SABULIS, Hartford. Conn.

ANN SAMSON, L.A., Calif.

FRANK SPEECHER, Los Angeles, Calif.

FRANK SATKAUSKAS, Chicago, Ill.

BERNICE STARK, Santa Monica, Calif.

KAZYS SUROMSKIS, Phoenix, Ariz.

D. TARVID, Altadena, Calif.

S. TIKNIAI, Los Angeles, Calif.

JUOZAS URBONAS, L.A., Calif.

J. ZALGA, Chicago, Ill.

F. ZUKAUSKAS, L.A., Calif.

KL PADĖKA MINĖJIMO DARBININKAMS

"Kalifornijos Lietuvio" parengimai būna sekmingi tik dėka dideio būrio nuoširdžių darbininkų ir rėmėjų. Šia proga tenka pareikšti gilią padėką KL surengto Tautos šventės minėjimo šeimininkams - E. Šiakienei (kuri paruošė ir paaukojo potatė salad ir taip pat dirbo prie virtuvės nuo ankstauro ryto), P. Gražienei (supirkusiai reikiamo maisto), E. Stirbienei (iš pat ryto viską suruošusiai), B. Masaitienei, L. Ruigienei, B. Skirienei, Mrs. Andrews (atvykusiai iš Ventura, Calif.), O. Samsonaitei, Varnauskienei ir kitoms prisidėjusioms. Dėkingi esame šiems vyrams, tvarkiusiems barą - Petruui Barkauskui, Juozui Petrauskui ir Povilui Gražiui; loterijos paruošėjoms - Bronei Starkienei, Juozui Urbonui ir Vilkienei. Nuoširdžiai dėkojame daug dirbusiems F. Masačiui, P. Magėlai, A. Ruigui, J. Dranginiui, Davydoniams ir jaunutėms R. Masaitytei ir Prižgintaitei už pardavinėjimą biliety. Ypač esame dėkingi kun. kleb. J. Kučinskui už visokeriopą pagalbą, kalbėtojams ir kitiems programos pildytojams.

Rengėjai

Kalifornijos Lietuvis

9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif.

Phone - PL. 4-1377

Subscription \$2.00 per year in any country of the world. Honorary Subscription \$10.00 per year.

A. F. SKIRIUS....Publisher & Man. Editor

JUOZAS VITĖNAS Editor

MILTON C. STARK....Ed. of English Sec.

ALGIS REGISBusiness Manager

Editorial Committee

Rev. Jonas Kucinskas, Vincas Kazlauskas,

Feliksas Kudirka, Stasys Paltus, Atty. Jos.

Peters, Stasys Rastikis, Mrs. Bernice Stark

T U R I N Y S:

K. L. J. Tautiniai jausmai ir religija 4

B. Rutkunas, Pralėkusi jaunystė, eil. 4

Lietuviškoji mokykla - nutautėjimo stabdys (*Pasikalbėjimas su prof. K. Pakštu*) 5

Išėjo broliai į girią, *Lietuvos partizanų daina* 6

S. A. Kalifornijos lietuvių organizacijos 7

KAIP ĮSIKŪRĖ IR GYVENA: KILMONIAI 9

APŽVALGA AMERIKA 10

KINIJA, BELGIJA, VENE-CUELA, ARGENTINA, VOKIETIJA, ARGENTINA 11

KĄ VEIKIA SKAITYTOJAI 11

ENGLISH SECTION

Katyn 12

Kryžiai by V. Ramonas 12

NEWS 13

Screening 14

Summer Night by Maironis 14

At the Opera 15

The Gathering of Flax in Lithuania

Kalba ir tautos dvasia

NEZALOKIME LIETUVIŲ KALBOS

Nėra žmogaus be tautos. Kiekvienas yra kurios nors tautos sūnus ar duktė. Mes net negalime pasirinkti tautos, kaip negalime pasirinkti motinos. Gimei lietuviu, ir to fakto niekas negali pakeisti. Tu gali, tiesa, nesivadinti lietuviu, gali mėginti pritapti prie kitos tautos, bet tai žalos tavo charakterį, dvasią, nes tavyje jau pačiu gimimo faktu sruvena tavo tautos kraujas, tavyje reiškiasi per amžius įvairių veiksmų įtakoje susidaręs lietuviškas charakteris, dvasia, reagavimo į išorinį ir dvasinį pasaulį būdas.

Daug yra lengviau ir sunkiau pastebimų tautos žymių, ypatybių, kuriomis reiškiasi kiekvienas tautos narys. Ryškiausia ir bene svarbiausia tautos žymė yra kalba. Daug kas į kalbą žiūri per daug paprastai, ją laiko tik susižinojimo priemone. Tai didelis nesusipratimas, klaida. Kalba gimsta, darosi, kuriasi drauge su tauta. Ją veikia tie patys veiksniai, kaip ir tautą, žmones. Kalba reiškiasi tautos galvojimo būdas, dvasia. Dėl to tik gimtąja kalba žmogus gali geriausiai save išreikšti, gimtoji kalba yra geriausia priemonė žmogaus kūrybai. Šiuo atžvilgiu gimtosios kalbos niekas negali pavaduoti. Svetimoji kalba, kad ir geriausiai išmokta, pasisavinta, yra tik paprasčiausia susižinojimo priemonė.

Kalba kuriasi per amžius. Tai ne

dešimties ar šimto metų laikas. Ji kuriasi laisvai, jai nieko negalima primesti susitarimo, įsakymo ar įstatymo keliu. Ji paiso tik savo įstatymų, dėsnių.

Lietuvių kalba yra labai sena, turtinga. Ją reiškiasi gražiausios lietuvių tautos ypatybės, dvasia. Jos garsų skambėjime, žodžių sąvokų vaidiniuose jauti Lietuvos gamtą, lietuvių tautos gyvenimo būdą. Spalvas, judesius ir apskritai visus turtingo išorinio pasaulio ir dar turtingesnio dvasios pasaulio reiškinius lietuvių kalba pagauna, išreiškia kitaip kaip kuri kita kalba. Gerai išsiklausęs ir įsijautęs į lietuvių kalbos žodžių skambėjimą ir vaidinius, ne tik pažinsi tais žodžiais reiškiamas sąvokas, bet jausi ir tai, kaip lietuvis suprato, priėmė, žiūrėjo, vertino tą ar kitą išorinio ir dvasinio pasaulio reiškinį.

Tai supratęs, bus visai aišku, kaip bauriai žalojame lietuvių kalbą ir tuo pačiu visos lietuvių tautos ir kiekvienas savo dvasią, kai, užuot vartoję senus, gražius, skambius, vaizdingus lietuviškus žodžius, sakome: lotas, tryk, laikini, bedrūmas, zupė, blenkitas, nudraivink, kičinkas, hauzas ir t.t. ir t.t. Turime vengti ne tik atskirų svetimų žodžių, bet ir nelietuviškų, lietuvių kalbos dėsniams ir dvasiai visai svetimų išsireiškimų, pav.: "po 10 minučių aš būsiu atgal", "tai ims tris

valandas" ir t.t.

Amerikos lietuvių kalba pilna tokio svetimo, lietuvių kalbai visai nereikalingo balasto. Net naujai atvykusieji tai ligai labai greit pasiduoda. Tai jau visai blogai. Iš jų kaip tik laukiama įnešant šviežios lietuviškos dvasios. Iš seno čia gyvenantieji lietuviai dažniausiai nėra eję jokių mokyklų, o jeigu ėjo, tai nelietuviškas. Jų tik retas matė nepriklausomos savo tėvynės ekonominę ir kultūrinę pažangą, didelius laimėjimus. Naujai atvykusiųjų dažnas išėjęs lietuviškas mokyklas (net aukštąsias), gerai pažįsta lietuvių tautos senovės karinius ir politinius laimėjimus ir nepriklausomybės metų (1918-1940) ekonominę ir kultūrinę pažangą. Jie turi būti visais atžvilgiais sąmoningi lietuviai. Tai jie yra pasižadėję vykdamiesi čionai. Tai juos įpareigoja kankinama, kenčianti tėvynė, likę už geležinės uždangos jų broliai ir seserys.

F. KUDIRKA

Typical S. California home, Los Angeles

TAUTINIAI JAUSMAI ir RELIGIJA

Katalikai turi vieną vyriausią savo Ganytoją visame pasaulyje, jie su mažomis išimtimis visur vartoja vieną liturginę lotynų kalbą ir jau du tūkstančiai metų laikos kaip uola amžių audrose. Visa tai kai kam duoda progos šūkauti, kad katalikybė nustelbianti tautiškumą, jam dažnai kenkianti, o kai kas norėtų ir savos - lietuviškos religijos. Tokių kalbų ypač nesunku nugirsti Amerikoje, kur, berods, veikia ir tautinė lietuvių Bažnyčia.

Pravartu yra truputį geriau pažinti religijos ir tautiškumo klausimą bei jų santykį, nes ir kai kuriuose lietuviškuose laikraščiuose užtinkama, kad lietuviai katalikai pastatę bažnyčias airiams, o lietuviybė išsilaikanti saliuose.

Tautiškumą, tautą apsprendžia trys svarbiausieji dalykai: kalba, papročiai ir kartu išgyventa praeitis.

Religija gi yra vienoks ar kitoks ryšis su Dievu. Ji reiškiasi tikėjimu, liturginėmis apeigomis bei moraliiniu gyvenimu.

Religija ir tautiškumas, tuoj matome, vienas kito neužkliudo savo esme, o tik pripuolamai. Negali būti tautinės religijos jau vien dėl to, kad Dievas yra vienas, o visi žmonės yra lygūs Jo vaikais. "Polskas" tikėjimas sukelia mumyse tik pasigailėjimo jausmus.

Religija labai daug dėmesio skiria

tautiškumui: tiesos skelbiamos gimtoje kalboje, palaikomi gerieji tautos papročiai, gerbiama tautos praeitis, iškeliami jos didvyriai, nes visa tai yra labai svarbu ir pačiai religijai. Tačiau Dievas visados lieka aukščiau už karalių.

Lietuva yra jau virš 500 metų krikščioniškai katalikiška. Todel jau galima kalbėti apie katalikybės ir lietuviškumo santykį.

Galime tvirtinti, kad viešai ir visuotiniai lietuvių tautą prabilo lietuviškai pirmoji Katalikų Bažnyčia. Tai buvo tada, kai Lietuvos kuni-

PRALEKUSI JAUNYSTĖ

BEN. RUTKŪNAS

Tu praskridai, it laimės žydra
paukštė

pro mano taką -
naktis nuskrido ant dienų manųjų -
juoda plaštakė.

Ir gaubia ji sparnais pasaulį,
tamsi kaip suodžiai -
krūtinės nei daina, nei vejas
nepaguodžia.

Tu nuskridai - klaiku, baugu man
per aklą naktį bristi - -
Tai pralekė, žaibu sušvitus,
mana jaunystė.

gaikščiai patys mokė žmones tikėjimo tiesų, kad atvykę iš svetimų kraštų dvasininkai galėtų juos pakrikštyti. Nei valstybės dokumentai nei valstybinė kalba nebuvo tada lietuviška. Ir pirmosios knygos ir pirmieji laikraščiai lietuvių kalba spausdinti buvo religiniai. Per religiją Lietuva įžengė į Vakarų Europos tautų šeimą, per religiją ji įgijo savo pripažinimą.

Lietuviai dvasininkai (reikia pabrėžti *lietuviai*), bet ne dvarininkai ar valdininkai gynė lietuvių kalbą, gerus lietuvių papročius ir lietuvių liaudį nuo išnaudojimo. Jie kovojo dėl savų mokyklų, dėl savo spaudos. Tik prisiminkime Kražius.

Kur šiandien yra didieji Lietuvos rytų plotai? Jie nepritapo prie Lietuvos, nes ten buvo provoslaviška tikyba.

O kas darėsi vargo metais? Kai tėvynė atsidūrė pavojuose, kai ji neteko laisvės? Kas ją ugdė, stiprino, kėlė? Tik religija, nes ji davė asmenybes, šviesias, valingas. O ir religijos vadai lemtingoje valandoje nepabėgo nuo tautos, bet kentėjo ir kovojo kartu su ja.

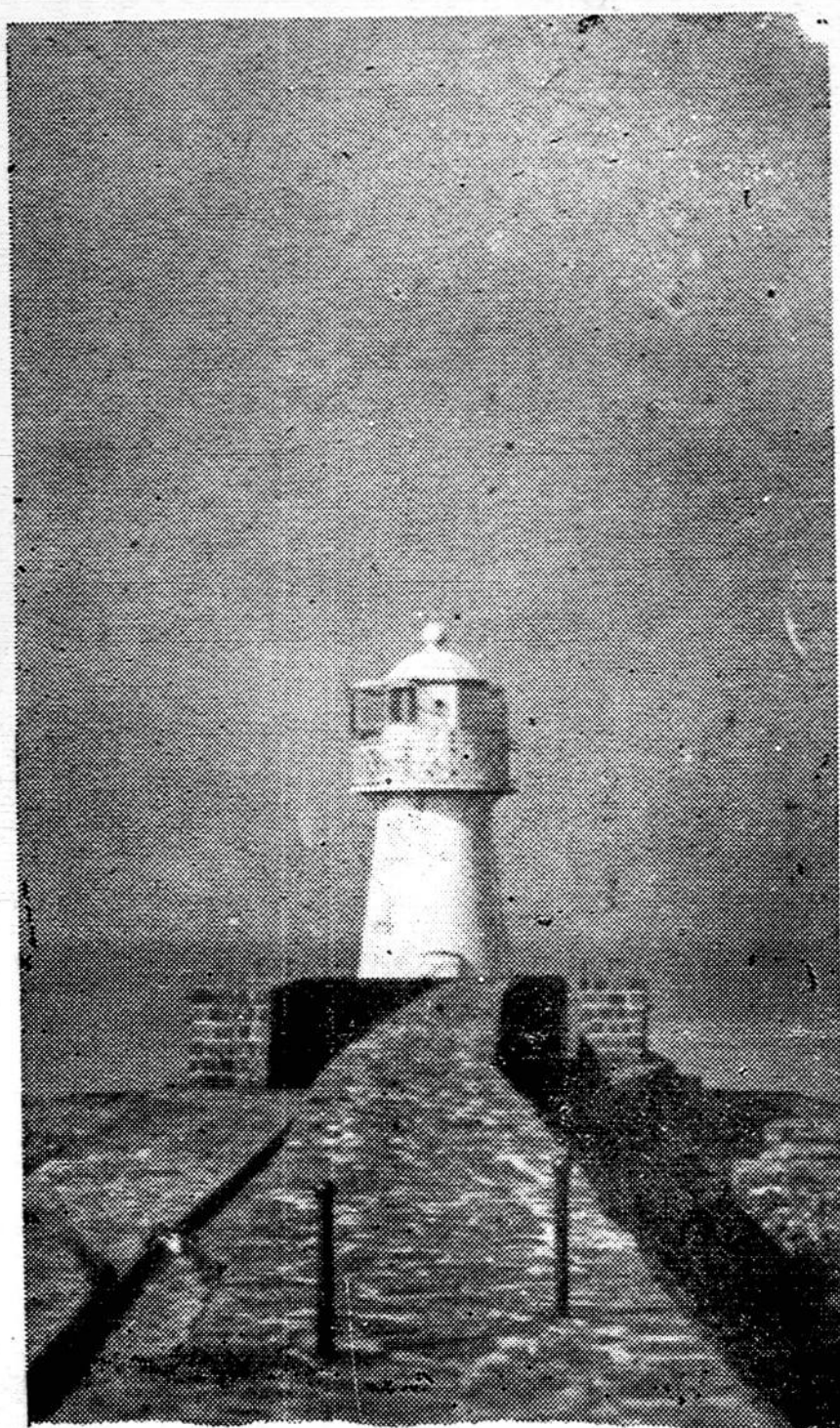
Jau mūsų amžiuje daug kartų tėvynė pergyveno milžiniškas audras. Kančių jūroje ir dabar ji yra. Kas buvo tuo metu tėvynėje, žino, kad niekas kitas tautos taip neguodė, kaip religija ir jos vadai. Religija kovotojus dėl laisvės apsupo tokiomis šarvais, kurie juos padarė Lietuvos dovydais. Mūsų laisvės priešai žino, ką daro, kai jie laužia tuos šarvus, o kovojas lietuvis taip pat žino, kur jis užovėjęs ras.

Tik pasidairykim šiandien, kas

vadovauja tiems kovos samburiams tėvynėje ir už jos sienų. Visur su-
tiksite religijos atstovus, tuo tarpu
kai Lietuvą trypia ateisto padai. Kai
bolševikai 1940 m. okupavo Lietu-
vą, jie uždarė ir perkeitė visą lie-
tuvišką spaudą, tik vieno laikraščio
jie ne tik nekliudė, bet dar stipri-
no - tai bedievių organą "Laisvoji
Mintis".

Ne kas kitas, o Šv. Raštas sako:
"Tegul greičiau prikempa mano lie-
žuvis prie gumorio, negu aš užmir-
šiu tave, o Jeruzalė".

Visai tas pats pasakytina apie re-
ligijos reikšmę tautiškumui ir Ame-
rikoje. Jeigu kai kurios lietuvių sta-
tytos bažnyčios atitenka airiams ar
kitiems katalikams, tai tas kaip tik
parodo Bažnyčios supratimą tau-

A Lighthouse at Klaipėda's Port

tinių interesų. Juk ji palaiko airius
del tų pačių motyvų - del tautiš-
kumo, kaip ir lietuvius. Kai lietu-
viai sumažėja, išsikelia ar išmiršta,
tai Bažnyčios vadovybė visai gerai
elgiasi, jei bažnyčia perduoda ki-
tiems. Ji elgtųsi blogai, jei lietuvių
bažnyčią paverstų į smuklę. Juk ne
paslaptis, kad ir lietuviai yra gavę
kitataučių statytas bažnyčias, pavyk.,
Brooklyne vokiečių. Bažnyčia kaip
gera motina net kenčia, jei viena
tautybė meldžiasi ar gieda savo kal-
ba, o daugelis ten esančių tos kal-
bos visai nesupranta. Kad bent koks
ryšis liktų tarp įvairiai kalbančių,
Bažnyčia įsako bent Šv. Mišias lai-
kyti lotyniškai, visiems bendra kal-
ba.

Taigi, stiprindami religiškumą,
mes stipriname tautos pagrindus, o
Bažnyčia džiaugiasi giliais patrio-
tais ir daugelį iš jų yra pakėlusį į
altoriaus garbę.

K. L. J.

LIETUVISKA MOKYKLA-

NUTAUTĖJIMO STABDIS

PASIKALBEJIMAS SU PROF. K. PAKSTU

Prof. Kazys Pakštas, kuris pas-
kutiniu metu gyveno Santa Mo-
nico, neseniai išvyko profeso-
riauti į vieną Pennsylvanijos uni-
versitetą ordinarinio profesoriaus
titulu. Ta proga KL redaktorius
kreipėsi į Profesorį, prašydamas
jį pasisakyti aktualiomis lietuvių
gyvenimo problemomis. Ponas
Profesorius moloniai sutiko ir at-
sakė į jam pastatytus klausimus.

— KAIP ŽIŪRITE Į AMERIKOS
LIETUVIŲ NUTAUTĖJIMĄ, KO-
KIU TEMPU JIS VYKSTA?

— Tempas - maždaug 2% per me-
tus, ir nutautėja tobulai.

Kiekviena tautinė grupė be sa-
vo teritorijos visada nutautėja, iš-
skyrus tautas, kurių tautybė sutam-
pa su religija. Tokia tauta yra vie-
nintelė - žydai. Judeiškos religijos
grupių tarp kitų tautų nėra. Tai
vienos tautos religija. Ši religija
juos ir išlaiko. Jei neturėtų šitos re-
ligijos, žydai išnyktų. Lietuviai ge-
rai išsilaikytų tokioj žemėj, kur jie
vieni, be kitų tautybių, sukurtų sa-
vo miestelius. Didmiestis ir išsi-
sklaidymas yra lietuvių tautos di-
džiausias priešas. Žemdirbiai-ūki-
ninkai lietuvių tautą išlaikė per
šimtmečius. Be žemdirbių lietuviai
niekur neišsilaikys. Visi lietuviai
žemdirbiai turėtų susispiesti į vie-
ną valsčių. Amerikoje nėra galimy-
bių sukurti lietuvišką valsčių, ku-
riame gyventų vieni lietuviai be ki-
tų tautų. Toks valsčius gal būtų dar

būtų galima sukurti pietinėj daly
Afrikos, britų imperijos ribose.

— AR MANOT, KAD LAIKUI
BĖGANT LIETUVIAI JUNGTI-
NĖSE AMERIKOS VALSTYBĖSE
ŽUS?

— Žus kaip lietuviai, bet liks kaip
amerikonai.

— KOKIAIS BŪDAIS GALIMA
BŪTŲ SUSTABDYTI LIETUVIŲ
NUTAUTĖJIMĄ?

— Beveik nėra būdų sustabdyti
nutautėjimo procesą. Visa Amerikos
tvarka ir socialinis gyvenimas vei-
kia prieš mažų tautybių užsilikimą
šiam kontinente. Kad vaikas liktų
lietuviu, reikia, kad jis kitos kalbos
nemokėtų, kad pradžios mokyklą
galėtų baigti be svetimos kalbos.
Tokios mokyklos Amerikoje nėra. Ki-
ti būdai yra savęs apgaudinėjimas.

— KAIP VERTINATE TREM-
TINIŲ IŠILIEJIMĄ Į AMERIKOS
LIETUVIŲ GYVENIMĄ?

— Tremtiniai visuomenininkai pa-
gyvins kultūrinį gyvenimą, bet jų
vaikai lygiai nutautės, kaip ir vai-
kai senesnių ateivių. Ir dabar su
apgailestavimu matau, kad nauji
ateiviai, pabuvę keletą mėnesių, jau
kalba labai daryta lietuvių kalba.
Išskyrus kovojančius lietuvius, kiti
DP, atrodo, greičiau nutautės, negu
senoji neraštingoji išeivija. Atrodo,
kad tik maža dalis galės išsigelbėti
tų, kurie sutiks būti pionieriais ir
sukurti minėtą valsčių su lietuviš-
ku miesteliu.

A Snapshot of Prof. K. Pakštas with his friends on the occasion of the
departure: (left to right) A. Skirius, J. Vitenas, Prof. K. Pakštas, M. Stark

— KAIP ŽIŪRITE Į VEDAMA KOVĄ DEL LIETUVOS IŠLAISVINIMO?

— Kova vedama gana vykusi būdu. Tačiau jokia paskira tauta, paskirai veikdama, neišsilaivins iš Rusijos nagų. Išsilaivinimas yra galimas tik realizuojant Centro Europos federaciją, sukuriant kiekvienos tautos vyriausybę tremty ir visoms tremties vyriausybėms sukuriant federalinę valdžią - parlamentą ir federalinį ministerių kabinetą.

— AR ŠITĄ SAKYDAMAS TURITE GALVOJE NESENAI POSĖDŽIAVUSĮ STRASBURGE EUROPOS PARLAMENTINĮ SAJUDĮ?

— Vakarų Europa mažai domisi Centro Europa, ir jei Rusija derės, visuomet galės išsiderėti dalį Centro Europos palikti jai kaip koloniją. Amerika tol rimtai nesidomės Centro Europa, kol pati Centro Europa nesusiorganizuos į vieną politinį organizmą. Susiorganizavusi į federaciją, Centro Europa sudarytų 100-150 milijonų gyventojų iš visų tautų, gyvenančių tarp Vokietijos ir Maskvos.

— AR TOKIA CENTRO EUROPOS TAUTŲ FEDERACIJA YRA GALIMA, NES TARP ŠIŲ TAUTŲ YRA DAUG NEIŠSPRĘSTŲ TERITORINIŲ PROBLEMŲ?

— Teisybė, tokių problemų yra apie 15. Todel jau dabar reikia su-

LUCILLE ZAIKIS and NORMAN KADES — dancers from the L. A. Lith. Folk Dancing Group which is participating at the International Day, October 8-9, 7:30 P.M., 435 S. Boyle Ave., L. A.; at the United Nations Day, October 20, 8:00 P.M., Civic Auditorium, Glendale, Calif., and their own Concert, November 5, 7:30 P.M. - International Institute, 435 S. Boyle Ave., L. A. (Photo courtesy of L.A. Examiner)

kurti Tarptautinį Centro Europos Teismą, susidedantį iš juristų, geografų ir istorikų. Šitas teismas turi išspręsti tas sunkias problemas taikiomis priemonėmis. Tuomet Amerika ir visas laisvasis pasaulis pra-

dės skaitytis su Centro Europa kaip su vienetu, labai vertingu pasaulio pacifikacijai. Centro Europa yra vienintelė ir pastovi Amerikos apsauga, nes jos ribos eina prie Narvos ir Dniepro upių. Jeigu britų kolonijos, kaip Indija ir k., yra išsilaivintos, tai ir Rusijos kolonijos turi būti išsilaivintos. Tada Amerika atgaus savo saugumą. Kitaip šalia Rusijos mažų valstybių neliks, nes ji dabar įeina į dinaminį savo istorijos periodą ir nenurims kokį šimtą ar daugiau metų.

— KAIP MANOT, AR GREITATEIS RUSIJOS PAVERGŲ TAUTŲ IŠLAISVINIMAS?

— Išsilaivinimas ateis su trečiu pasauliniu karu. Pasirašytas Atlanto Paktas tą karą gerokai nutolina. Tartinų kelerių metų bėgy sunku karo tikėtis. Karas bus, kai Rusija bus gerai jam pasiruošusi.

— KĄ PROFESORIUS DABAR VEIKIATE?

— Dabar nieko neveikiu, atostogauju. Po sunkių ligų lėtai atsigauju. Tuo tarpu parašiau naują knygėlę apie Lietuvos ribas. Ji ypatinai paremta svetimų autoritetų nuomonėmis - rusų, lenkų, vokiečių, prancūzų ir k. mokslininkų. Jei atsirastų leidėjas, bandysiu ją išleisti su pustuziniu žemėlapiu. Šitas klausimas bent kiek aktualus, nes ji dabar kelia gūdai, o lenkai nenustoja savintis Rytų Lietuvos.

Isejo broliai i giria

Lietuvos partizanų daina

Išėjo broliai naktį į girią pas draugus,
Išėjo, kad būt laisvas mūs tėviškes dangus.
Ne vienas jų išėjo, išėjo jų šimtai.
Gražių sodybų mūsų teliko pamatai.

Kur lakstėme. bėgiojom mažų draugų būry,
Dabar kvatojas vėjas verpetų sukury...
Gimtų namelių vietoj šiandieną pelenai,
Išdraskė atėjūnai ir išgamos bernai...

Maskvos plėšikai nori ugnim pavergti mus,
Bet patys toj ugnyje nusvils jie greit nagus.
Motulę, seną tėvą išvarėte nakčia,
Argi nežinot, vagys, kad reiks jums bėgti iš čia?

Paguldėt partizaną ant rinkos akmenų,
O koks likimas laukia jūs išgamų - šunų?
Tekės greit laisvės saule virš pavergtos šalies,
Mūs ašaros ir kraujas vėl skaudžiai jus palies.

Pakilsime kaip vienas del laisvės Lietuvos,
Kad mūs brangioj tėvynėj neliktų šunaujos.
Nei vieno lašo kraujo, nei ašaros gailios
Nebus jums dovanota, jūs budeliai Maskvos.

Kur žuvo partizanas, bijūnai ten žydės,
Kur sudegė gimtinė, nauja, graži stovės.
Žydės tėvynė mūsų laisva, graži, jauna
Ir brolių partizanų minės graudi daina.

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ ORGANIZACIJOS

Kalifornijon vis daugiau atvyksta lietuvių iš kitų Amerikos miestų ir iš Europos. Tuoju prasidės lenktyniavimas tarp klubų bei kitokių organizacijų gauti daugiau narių.

Įdomu konstatuoti, kad Kalifornijoje veikia virš 30 įvairių lietuviškų samburių, iš kurių 26 yra Los Angeles, o 5 San Francisco bei Oaklande.

Visas Kalifornijoje veikiančias organizacijas galima suskirstyti į bendrųjų Amerikos lietuvių organizacijų skyrius ir vietinius lietuvių klubus.

BENDRŲJŲ AMERIKOS LIETUVIŲ ORGANIZACIJŲ SKYRIAI

SLA - Susivienijimas Lietuvių Amerikoje yra didžiausia Amerikos lietuvių apdraudos organizacija, turinti apie 14.000 narių, savo savaitraštį "Tėvynę", išeinantį New Yorke. Centro valdyboje vyrauja tautininkiškų ir socialistiškų pažiūrų asmenys, tačiau kuopose priklauso net katalikų ir komunistų.

SLA 13 sk. buvo įsteigtas Los Angeles 1905 m. ir yra laikoma seniausia lietuvių organizacija Kalifornijoje.

LRKSA - Lietuvių Rymo Kataliku Susivienijimas Amerikoje yra apdraudos organizacija, vadovaujama praktikuojančių katalikų. Ji turi apie 12.000 narių, savo organą "Garsą", išeinantį Wilkes-Barre, Pa. Apdrauda išmokama arba apsidraudusiam mirus arba parėjus sutartam laikui. Susirgę nariai gali gauti nustatytą pašalpą.

LDS - Lietuvių Darbininkų Susivienijimas yra komunistuojančių lietuvių rankose. LDS organizuoja jaunimo kuopeles ir jas pavadina įvairiais skirtingais vardais kiekviename mieste. Los Angeles toks jų vienetas pavadintas "Mixmasters". LDS centras yra Brooklyne, N.Y., kur ir tos organizacijos organas "Tiesis" yra leidžiamas. LDS su LDLD ir LKMD yra Amerikos Kongreso užregistruotos kaip priešvalstybinės organizacijos.

Lietuvos Vyciai yra lietuvių katalikų jaunimo organizacija, turinti apie 100 skyrių ir mėnesinį žurnalą "Vytis". Los Angeles 133 kuopa buvo įsteigta 1946 m., ir pirmuoju pirmininku buvo Miltonas Starkus, antruoju - P. Kupraitis ir trečiuoju bei dabartiniu - adv. J. Peters, buvęs kelerius metus "Vyties" redaktorius.

Lietuvių Katalikių Moterų Sąjunga Los Angeles veikia jau keleta metų. Dabartinė pirmininkė yra A. Dovydonienė ir sekr. Monika Peters. Moterų Sąjungos centras yra Chicagoje, kur mėnesinis žurnalas "Moterų Dirva" yra leidžiamas. Moterų Sąjunga yra katalikių moterų visuomeninė ir pašalpinė draugija.

BALF - Bendrasis Amerikos Lietuvių Fondas yra lietuvių tremtinių šelpimo organizacija, apimanti visų pasaulėžiūrų lietuvius. Los Angeles skyrius buvo įsteigtas a.a. pral. Maciejausko, o San Francisco skyrius 1945 m. suorganizuotas A. Skiriaus. BALFo veikimas turėtų būti visų remiamas ir labiau suaktyvinamas, nes Europoje liks keli tūkstančiai lietuvių, kuriems neįmanoma bus emigruoti dėl sveikatos ar senatvės.

TMD - Tėvynės Myletojų Draugija yra viena iš seniausių lietuvių organizacijų. Artimiausias TMD laikraštis yra "Sandara", M. Vaidylos redaguojamas savaitraštis. "Sandara" yra artima socialistų pažiūroms, tačiau kai kurios kuopos artimai bendradarbiauja su tautininkiškais laikraščiais.

Lietuvai Vaduoti Sąjunga yra Karpiaus kūrinys, ir todėl "Dirva", Cleveland, Ohio, buvo ir tebėra jos oficiozu. Nieko negirdėti apie Los Angeles LVS po susijungimo į Lietuvių Tautinę Sąjungą kartu su Amerikos Lietuvių Misija bei Tautininkų Centru. Be to, Los Angeles LVS sekretorius persiorientavo į tautininkams priešingą partiją - socialdemokratų.

Socialdemokratų Skyrius, įsisteigęs Los Angeles tik šiais metais, rodo, bus dalinys LSS, įsisteigusios prieš porą metų Bostone, Mass. Socialistų leidžiami laikraščiai yra savaitraštis "Keleivis", redaguojamas Michelsono Bostone, Mass., ir dienraštis "Naujienos" leidžiamas P. Grigaičio Chicagoje.

Amerikos Lietuvių Taryba jungia visas lietuvių organizacijas (išskyrus komunistus) bendram Lietuvos vadavimo darbui. Į Tarybą kiekvienas kolonijos klubas ar draugija išrenka du atstovus. Taip pat prie Tarybos priklauso ir pavieniai žymesni veikėjai. ALT kasmet surengia Vasario 16-sios dienos minėjimą, renka aukas Lietuvos vadavimo reikalams ir p.

Amerikos Liet., R. Kat. Federacija koordinuoja kolonijos katalikiškas organizacijas, rengia religinius minėjimus, šventes. Los Angeles Federacijos skyrius susiorganizavo tik praėjusiais metais. Federacijos centras yra Chicagoje, kur išeinąs

An Illustration of Donelaitis' "Metai" - by V. K. Jonynas

Farmer's House in Lithuania

dienraštis "Draugas" galima laikyti jos oficiozu.

Liet. Darbininku Literatūros Draugija ir Liet. Moterų Apsvietos Draugija turi taip pat savo skyrius Los Angeles ir San Francisco. LDL D kas trys mėnesiai išleidžia žurnalą "Šviesa", kuri tarp narių skleidžia Stalino šviesą. Minėtos draugijos yra prorusiskos ir prokomunistinės. Moterų Kultūros draugijos (besivadinančios ir įvairiais kitais vardais) nariai karo metu mezgė megstukus Rusijos raudonosios armijos kariams (ne amerikiečiams).

VIETINIAI VIENETAI

Kalifornijoje yra dešimt grynai vietinio pobūdžio organizacijų. Seniausias iš jų Los Angeles yra lietuvių "Laisvės" klubas, kuris šimet švenčia 43 savo egzistavimo metus. Klubas jau nuo seniai yra "progresyvuju" rankose, nors dauguma narių visai netiki į sovietišką rojų. Šis klubas yra savišalpos organizacija, nariui sergant yra išmokama tam tikra suma pinigų. Prie Lietuvos vadavimo jis dar nėra prisidejęs.

Lietuvių Moterų ir Vyrų Tautiškas Pasalpinis Klubas taip pat yra savišalpos organizacija, turinti apie 100 narių ir virš 4.000 dol kasoje. Šiam klubui priklauso įvairių pasaulėžiūrų lietuviai, daugumo senesniosios kartos. Pastaraisiais keliais metais klubas aktingai dalyvauja ALT-je.

Kultūros ir Labdaros Klubas šelpia suaukottais pinigais ne tik savo narius, bet ir šiaip neturtingus lietuvius. Kelis kartus net neturtingi studentai yra gavę pinigines para-

mos. Karo metu klubas gausiai prisidėjo prie tremtinių šelpimo. Jis taip pat yra ALT narys ir visada savo aukomis prisideda prie Lietuvos laisvinimo kovos.

Amerikos Lietuvių Piliiečių Klubas buvo suorganizuotas K. Lukšio iniciatyva 1944 metais. Į klubą primami tiktai Amerikos piliiečiai ir lojalūs lietuvių tautai bei Amerikos vyriausybei asmenys. Todėl iki šiol į klubą neįstojo nė vienas "progre-

A Lithuanian Girl

syvus" lietuvis. Piliiečių klubas yra ALT narys.

Sv. Vardo Draugija veikia prie Šv. Kazimiero parapijos. Tai yra draugija, kuri priima tik katalikus vyrus. Ji veikia prie kiekvienos kat. parapijos ir angliškai vadinama "The Holly Name Society". Jos uždaviniai yra religinė praktika ir religinis auklėjimasis

"Kalifornijos Lietuvio" Biciuliai rūpinasi "Kalifornijos Lietuvio" išlaikymo reikalu: daro parengimus, piknikus, prisideda prie administracinio darbo. Tai yra lietuvių būrelis, kurie supranta spaudos reikšmę ir savo spaudos išlaikymui nesigaili nei darbo nei pinigų.

Tautiniu Sokių Grupe susiorganizavo tik praėjusių metų pabaigoje. Grupės iniciatore ir šokių mokytoja yra L. Zaikienė. Grupė daugiausia kvietimų išpildyti tautinius šokius turi iš svetimtaučių. Tai yra graži lietuvių tautai reklama.

Los Angeles Liet. Moterų Klubas buvo suorganizuotas prieš trejetą metų. Jos tikslas turėjo būti reprezentuoti Los Angeles lietuves moteris, tačiau be keletos privačių pietų viešumon dar neišėjo. Pastaruoju metu, rodos, nė reguliarių susirinkimų neturi.

Parapijos choras buvo suorganizuotas prel. Maciejausko ir B. Starkienės pastangomis 1941 m. Jau nuo praeitų metų, vadovaujant varg. Šlapeliui, o vėliau varg. Ažuolaičiui, choras labai sustiprėjo ir per metus padaro keletą pasirodymų. Parapijos choras turi savo valdybą, išdą, nariai moka mokesčius ir gražiai tvarkosi.

Nepriklausomas choras (ir kitais vardais vadinamas) pildo programas komunistiškos orientacijos lietuvių organizacijoms. Tačiau jie kartais pagauna asmenų, kurie nieko nesupranta apie komunizmą ir visai jam nepritariančių. Vienu metu jie buvo pasišovę atstovauti Los Angeles lietuvių Tarptautinio Instituto festivaliuose, kol Liet. Taut. Šokių Grupė dar nebuvo priimta į Institutą

Sv. Kazimiero Liet. Kat. Parapija Los Angeles rodo daugiausia aktyvumo. Parapija buvo suorganizuota prel. Maciejausko 1941 m. ir dabar sėkmingai vadavaujama kleb. kun. J. Kučinsko. Parapijos žmonės su klebono pagalba daug pasidarbavo tremtinių šelpimui Europoje ir jų apgyvendinimui Los Angeles. Parapija yra užsibrėžusi kitais metais pasistatyti naują bažnyčią, o dabartinę paversti sale.

S. A.

Kilmoniai

Kam teko apsilankyti pas Kilmonius, 26-23 Laurel Canyon Blvd., Los Angeles, tas, be abejo, buvo nustebintas tokiu puikiu jų išikūrimu. Namas stovi kalno pašlaitėj, bet gana aukštai, taip kad iš jo gražiai matyti miestas, ir jautiesi, tarsi, ant paties kalno gyventum. Pats namas turi 18 kambarių ir 8 miegamuosius ir yra puikiai įrengtas. Taip pat lauke įrengtas maudymosi baseinas, takai pasivaikščioti ir k. Prie pagrindinio namo yra dar trys atskiri nameliai, kurie yra išnuomojami gyventojams. Šiaip visame didžiajame name gyvena tik viena Kilmonių šeima - Juozas Kilmonis su žmona Mare ir dukterimi Rūta. Jie sako, kad vietos turi daug ir galėtų priimti daugiau žmonių gyventi, bet namas yra tokioj miesto zonoj, kur neleidžiama daugiau gyventi, negu yra nurodyta.

Šiuos namus Kilmoniai pirkė prieš nepilnus 2 metus. Jie buvę kiek apleisti. Kilmoniai juos aptvarkė ir, sako, dabar jų vertė siekia 250.000 dolerių.

Kilmoniai į Los Angeles atsikėlė 1948 m. pradžioj. Iki tol jie gyveno Montrealy, Kanadoj, į kur iš Lietuvos atvyko 1928 m.

Savo kilme J. Kilmonis yra alytiškis (iš Daugų valsč.). Lietuvos kariuomenėj jis tarnavo ulonų pulke ir jo, kaip Lietuvos ulono, paveiks-

las kaba jų namuose. Lietuvoj J. Kilmonis vertėsi siuvėjo amatu. Atvykęs į Kanadą (1928 m.), jis pateko prie žemės ūkio darbų. Nepra-

dirbęs ūky, jis išvyko į Montrealį, kur susirado darbo siuvykloje pagal savo profesiją. Iš pradžių ir čia ėjo sunkiai, mažai uždirbo, bet vėliau, perėjęs kelias siuvyklas, geriau išikūrė ir vienoj siuvykloj išdirbo net 13 metų (iki 1942 m.). Vėliau jis dirbo kaip kostiumų siuvėjas ir turėjo savo krautuvę.

Šiuo metu Los Angelej abu Kilmoniai dirba siuvykloj, o jų duktė Rūta lanko mokyklą (college) ir

Mr. & Mrs. Juozas Kilmonis and daughter Rūta

tusiam sunkiai fiziniai dirbti, iš karto jam buvo labai sunku. Nuovargis (sutinusios rankos) ir bendra apatija jį buvo įvarę į pesimizmą, ir tik jo lietuvis draugas atkalbėjo jį nuo neapgalvoto žygio. Todel, neilgai

šalia jos baleto, meno šokių bei akrobatikos kursus. Rūta yra jau pasižymėjusi šokėja. Ji ne kartą yra pasirodžiusi lietuvių parengimuose. Taip pat ji, nors Lietuvos nėra mačiusi, gražiai kalba lietuviškai ir dedasi prie lietuviško veikimo, lygiai kaip ir visa Kilmonių šeima. Jie taip pat yra "Kalifornijos Lietuvio" skaitytojai bei rėmėjai.

a.b.

The Kilmonis manor, Laurel Canyon, Hollywood, Calif.

NAUJI LEIDINIAI:

LIVING IN FREEDOM, A Sketch of Independent Lithuania's Achievements. Published by Lithuanian Information Service, 96 pages.

P. Tulpė, **TILTO SARGAS**, Abelkio leidinys, 151 psl., Freiburg, Vokietija.

Pranas Tauragniškis, **KELIONĖ Į PEKLĄ**, 1949 m., Buenos Aires, 16 psl.

SKAUTAS, Nr. 1, 1949 m. rugpiūtis. Leidžia "Rūtos" leidykla Rodney, Ontario, Canada. Ats. red. V. Šarūnas.

LIETUVIS TEISININKAS, Nr. 2, 1949 m. Leidžia LTUD. Red. J. Glaudys. Spausdinamas rotatorium.

COMUNICADO do consulado da Lituania em Sao Paulo, Brazil. Janeiro-Julho, 1949, Nr. 114/115, 21 psl. Spausdinta rotatoriu.

Amerika

— BALFo seimas šiais metais įvyksta spalio 7-8 dienomis Philadelphijoje, Pa. Seimui ruošti komisija jau pradėjo darbus atstovams priimti ir bankietui ruošti.

Rugpiūčio mėn. BALFas pasiuntė į Angliją drabužių ir avalynės 3.032 sv. 2.151,20 dol. vertės, į Prancūziją - 2.012 sv. 1.962,00 dol. vertės, į Belgiją - 1.386 sv. 1.051,00 dol. vertės ir į Vokietiją maisto produktų už 3.772,58 dol. Kitos drabužių ir avalynės siuntos į Italiją ir Vokietiją baigiamos ruošti.

— Lietuvių Dailės paroda bus atidaryta spalio 20 d. New Yorke, Broadway. Ekspozitai yra atvežti iš Vokietijos, kur jie buvo sukurti ten gyvenusių lietuvių tremtinių dailininkų.

— Lietuvos Vyčių 36-sis seimas įvyko Elizabeth N. J., rugsėjo 9-11 dienomis. Dalyvavo 124 atstovai ir 16 alternatų iš 26 kuopų, 5 apskrčių ir iki šiol vienintelės draugovės (seniorų kuopos) Chicagoje. Iš pranešimų paaiškėjo, kad Lietuvos Vyčiai turi 40 veikiančių kuopų ir visą eilę dar tokių kuopų, kurioms iki šiol dar nespėta suteikti pagalbos tvirčiau atsistoti ant savo kojų. Nauju pirmininku išrinktas Chicagietis J. L. Juozaitis - Jatis.

— Komp. V. Bacevičius parašė trečią stygų kvartetą, piano siutą ir trijų dalių veiklą piano koncertui su orkestru. Tai jo 14-sis simfoninis veikalas. V. Bacevičius taip pat turi New Yorke atidarus muzikos studiją.

— Rugpiūčio 3 d. iš New Orleans uosto buvo grąžintas į Vokietiją žurn. A. Pauliukonis, kuris keturis mėnesius išbuvo New Orleans karo laivyno ligoninėje, kur buvo tiriama jo sveikata. Gydytojai konstatavo jį sergant plaučių džiova, ir, nežiūrint visų pastangų, jis buvo grąžintas į Vokietiją.

— Į 1950 m. liepos 7-12 dienomis Romoje įvykstantį Tarptautinį Moterų Teisininkų Kongresą per M. Alminauskienę yra pakvieta dalyvauti ir Lietuva. Taip pat Kongreso dalyvės yra pakviestos dalyvauti ispanių moterų teisininkų kongrese Madride ir anglų teisininkų kongrese Londone.

Los Angeles, Calif.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS KRONIKA

—Naujosios bažnyčios statybos vėjus eina pirmyn. Jau savo pažadus išpildė šie lietuviai: Mrs. Mittke, Slenių dukrelė Marytė, Mr. Domas Baibak ir Mrs. Morkus.

—Mrs. Jakutis iš Glendale, Calif., padarė savo namuose Cards party bažnyčios fondo naudai. Gauta 10 dol. pelno. Labai ačiū.

—Holy Name vyrų kuopa reguliariai daro savo susirinkimus, išklauso Šv. Mišias, eina Sakramentų ir turi savo bendrus pusryčius. Kuopon įstojo trys nauji nariai: J. Mitkus, V. Prižgintas ir Vl. Pažiūra. Visi trys yra atvykę iš Europos tremtiniai. Kuopai vadovauja Pr. Dirgėla.

—Rugsėjo 3 d. Queen of Angels ligoninėje mirė Mrs. Elzbieta Maišienė. Ji buvo mūsų parapijos uoli rėmėja. Palaidota Calvary kapinėse rugsėjo 7 d. Laidotuvėse dalyvavo didelis lietuvių būrys.

—Rugsėjo 8 d. parapijos choras baigė savo vasaros atostogas ir pradėjo darbą. Choro repeticijos būna ketvirtadieniais, 7 val. 30 min. vakare. Šiais metais choras vėl padidėjo keliais nariais, daugiausia tremtiniais. Choras mokosi naujų giesmių ir rengiasi parapijos koncertui. Chorui vadovauja buvęs tremtinys varg. Juozas Ažuolaitis.

—Mūsų geros parapijietės Onos Ačienės sūnus Chicagoje serga vėžiu, ir jau kelintas mėnuo, kai ji sergst jį. Linkime sveikatos, o Mrs. O. Ačas stiprybės sunkiose valandose.

—Kaip žinoma, senoji parapijos vieta buvo parduota ukrainiečiams katalikams už 18.000 dol. Visų didesniajam džiaugsmui tenka pranešti, kad visi pardavimo reikalai yra baigti ir visi pinigai gauti.

—Rugsėjo 11 d. parapijos sekmadienio mokykla pradėjo darbą. Susirinko net kelios dešimtys vaikučių, daugiausia tremtinių. Be sėlių mokyklėlei vadovauja p. Razutienė ir p. Irena Truskauskaitė. Vaikučiai mokomi religijos, lietuvių kalbos, tėvynės pažinimo ir žaidimų. Be to, vaikučiams įvestos specialios pamaldos, kurios būna sekmadieniais 10 val., o po jų eina mokyklos darbas. Visu nuoširdumu tėvai yra raginami leisti savo vaikučius į lietuvišką mokyklėlę. Jokios kliūtys negali mus nuo to pateisinti. Atsiminkime, kad mūsų broliai tėvynėje ne tokias kliūtis turi nugalėti, o jie visvien kovoja dėl savo tautinių ir religinių reikalų. Mokyklos reikalais skambinti OL 4660

—Spalio (Oct.) 16 ir 23 dienomis, du sekmadienius iš eilės, įvyksta mūsų parapijos bazaras. Bus didžiulė loterija. Galima bus laimėti 300 dol. grynais ir plaunamoji mašina. Taip pat per abi dienas veiks lietuviškų valgių virtuvė. Todel visi kviečiami baigti platinti loterijos bilietus, paremti bazaro reikalus ir dalyvauti bazare. Pelnas eis naujosios bažnyčios statybai. Bazaro pradžia 1 val. p.p.

—Daugiausia bazaro loterijos bilietų išplatino Marytė Slenytė, mokyklinio amžiaus mergaitė. Ji išplatino 23 knygutes. Kas daugiausia išplatins, bus išrinktas bazaro karaliene ir gaus gražią dovaną

—Lapkričio (Nov.) 20 dieną yra rengiamas didžiulis parapijos koncertas 225 N. Vermont salėje. Programą išpildys solistė Florence Korsak, parapijos choras ir tautinių šokių grupė, vadovaujama L. Zaikis. Koncertui globoti yra kviečiamas filmų žvaigždė Romano Novaro. Pelnas eis bažnyčios statybos fondui.

—Lapkričio (Nov.) 13 dieną, 11 val., Šv. Mišių metu Šv. Kazimiero bažnyčioje priims Moterystės Sakramentą Agota Naginytė, vyčių kuopos ir parapijos choro narė. Jos tėvelis yra

uolus parapijos narys ir susipratęs lietuvis.

—Rugsėjo 3 d., aplankęs rytines valstybes, į Los Angeles lietuvių koloniją atvyko kun. Longinas Jankauskas. Jisai paskirtas darbuotis prie lietuvių parapijos. Parapijiečiai džiaugiasi nauju kunigu ir linki sėkmingai įsikurti.

ALT SUSIRINKIMAS

Rugsėjo 30 d. įvyko ALT susirinkimas, kuriam P. Žilinskas ir N. Mockus davė praėjusio pikniko apyskaitą. Parengimas gerai pavyko ir davė arti poros šimtų dolerių pelno. Prie pikniko rengimo daugiausia prisidėjo P. Žilinskas ir jo mamytė, N. Mockus, Kumetos, Dovydienė, Batkus, Žemgulienė, Račkienė, P. Barkauskas, Gilbert, Marback, Jos. Peters, Draugeliai ir J. Uždavinsys. Valdyba visiems prisidėjusiems reiškia padėką.

Toliau susirinkime nutarta prašyti draugijų bei klubų, kad vietoj nedalyvaujančių atstovų išrinktų naujus ar pati valdyba dalyvautų ALT susirinkimuose. Kitame ALT susirinkime bus galutinai nutarta, kur ir kaip kitais metais minėsime Vasario 16-sios sukaktį.

BALF SUSIRINKIMAS

Rugsėjo 18 d. parapijos salėje įvyko BALFo susirinkimas. Buvo priimtas pirm. K. Alminausko pavėluotas atsistatydinimas, nes jis per 9 mėnesius nesusaukė nė vieno susirinkimo. Nauju pirmininku susirinkimas išrinko F. Račkų, buvusį vicepirmin., o valdybos narę Br. Starkienę - vicepirmininke. Sausio mėnesį įvykusių pietų apyskaitą patiekė išd. Draugelis.

PILIEČIŲ KLUBO SUSIRINKIMAS

Rugsėjo 10 d. Los Angeles Lietuvių Amerikos Piliečių Klubas susirinkimas įvyko pas ponus Schultzus Altadenoje, Calif. Susirinkimui vadovavo pirm. Milleris Gražiai pakalbėjo A. Regis. Susirinkime taip pat dalyvavo daug svečių - gen. St. Raštikis su žmona, dr. Dagys, P. Truskauskaitė, Vidžiūnas, Karuža ir p. Tuinyla iš Bostono, Mass. Pasibaigus susirinkimui, ponai Schultz visus pakvietė prie gražiai gėlėmis ir žvakėmis papuošto stalo, apkrauto visokios rūšies valgiais ir gėrimais. Pobuvius tęsėsi iki vidurnakčio. Reikia pažymėti, kad ponai Schultzai jau ne be pirmas kartas vaišina tautiškas organizacijas. Jie patys į Altadeną, Calif., atvyko iš Chicagos prieš kokius 3 metus ir apsigyveno šiame miestely. Ponas Schultz yra namų statytojas. Mums yra garbė turėti tokius žmones, kaip ponai Schultzai. Ir visų klubo narių vardu tariu jiems nuosirdų ačiū.

Vincent B. Archis

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Rugsėjo 11d. "Kalifornijos Lietuvio" surengtas Lietuvių Tautos šventės minėjimas praėjo su dideliu visuomenės susidomėjimu.

Pavėsingame Arroyo Seco parke programai transliuoti buvo įrengti garsiakalbiai. Minėjimo proga įdomias kalbas pasakė kun. kleb. J. Kučinskas, kun. L. Jankauskas, gen. St. Raštikis, adv. St. Paltus, red. M. Stark ir A. Regis.

Picnickers at "California Lithuanian" picnic Arroyo Seco Park, Los Angeles, Calif.

Meninė daly pasirodė Lietuvos Tautinių Šokių Grupė, kuri pašoko Lenciugėlį, Kalvelį, Vėdarą ir Žiogelį. Publikai labai patiko tautiniai šokiai. Tautiniams šokiams vadovavo Liucija Zaikienė, o akordeonu grojo Vladas Muchla. Rūta Kilmonytė padainavo dainą apie bolševikų užgrobtą Lietuvą, o Irena Truskauskaitė padeklamavo porą jausmingų eilėraščių. Lietuviai buriai nuo ankstauro popiečio iki sutemos valgė, gėrė ir snekučiavosi; kiti šoko ir dainavo. Lietuviškos dainos garsai net jau betemstant aidėjo po parko apylinkę. Minėjimą ir pikniką pravedė Ant. Skirius, KL leid.-red.

PROF. K. PAKŠTO IŠLEISTUVĖS

Rugsėjo 11 d. adv. Kazlauskas bute įvyko prof. K. Pakštui pagerbti išleistuvės, kurias suruošė ir gražiai pravedė Br. Starkienė, kitų po nių padedama. Kadangi Profesorius turėjo greitai išvykti į Pittsburghą, todėl nespėta daugiau svečių pakviesti atsisveikinti..

Gražias atsisveikinimo kalbas pasakė kleb. kun. Kučinskas, kun. Jankauskas, Br. Starkienė, Viikienė, Regis, Truskauskas, Kazlauskas ir M. Stark.

AKADEMIJA KRISTAUS KARALIAUS ŠVENTĖS PROGA

ALRFK Skyrius Spalio 30 d. ruošia akademią Kristaus Karaliaus šventės proga. Programoje yra numatyta F. Kudirkos paskaita, kun. Jankausko žodis, o meninę dalį išpildys Janušauskienė, Zaikienė ir Ažuolaitis. Dekoravimu rūpinasi ir vaikučių gyvąjį paveikslą paruoš. I. ir E. Truskauskaitės ir Razutienė. Įėjimas nemokamas. Visi kviečiami atsilankyti.

BALF PIETŪS

Spalio 2d. parapijos salėje įvyko BALFo Los Angeles skyriaus suruošti pietūs. Apie BALFo reikšmę gražias kalbas pasakė gen. St. Raštikis, kleb. kun. J. Kučinskas, kun. L. Jankauskas, K. Alminauskas. Taip pat įdomių įspūdžių papasakojo ką tik iš tremties atvykę Ign. Šešplaukis, muz. Al. Kučiūnas ir Dabšys. Meninė daly Janušauskienė padainavo, jos vyrui akompanuojant, o muz. A. Kučiūnas paskambino keltą dakykėlių. Jaunutės mergaitės - Rita Masaitytė ir Prižgintaitė padeklamavo eilėraščių. Programą vykusiai vedė V. Kazlauskas. Paren gimo ūkvedžiu buvo pirm. P. Račkus. Pietūs praėjo puikioje nuotaikoje.

Kinija

"Kalifornijos Lietuvio" bendradarbiai ir skaitytojai Kinijoje lietuviai misionieriai saleziečiai kun. P. M. Urbaitis ir kun. A. Perkūmas, kurie dirba katalikų misijoje Šiu-Čov Kvantungo provincijoje, savo laiške redakcijai raso: "Kadangi raudonasis slibinas baigia ir mus praryti, pasiskubinu čia įdėti savo atsarginius adresus. Žinoma, kad ir Kinijoje įsigalės jei ne Iron Curtain, tai bent Bamboo Curtain. Kol kas manoma, kad jie nedrįs liesti svetimtaučių kolonijų Macao ir Hongkonge." Toliau jie prašo įdėti šį jų atsišaukimą į Amerikos ir pasaulio lietuvius:

"Šiandien, 1949 m. rugpiūčio 1 d. Lietuvos misionieriai Kinijoje, atsiduodami Dievo švenč. Valiai, žiūri į karo operacijas jau Lietuvos Misijos ribose.

Neužilgo, jeigu neatsitiks pasikeitimų, granatų šrapnelių lietus iš naujo - kaip prieš 5 metus - naikins tą dar neatsikėlusią iš griuvėsių Misiją.

Viešpatys yra - Jis žino, kas geriau savo garbei ir mūsų naudai. Tačiau, brangūs Broliai ir Seserys Tautiečiai Amerikoje ir pasauly, jūs neapleiskite savųjų dviejų tautiečių misionierių jų pavojingiausioj valandoj. Tikras draugas pažįstamas nelaimėje.

Mes meldžiamės ir linkime Jums, kad Jūs visi, Jūsų darbai ir užsiuėjimai būtų visados geresnėse sąlygose negu mes šioje karų, maiščių, ašarų ir vargų karalystėje - Kinijoje.

Mes jau pasiruošę paaukoti viską - ir pačius save - laukiame ir pasitikime Jūsų maldomis, užuojauta ir parama.

Darykite tai kuo greičiau, nes paskui gali būti per vėlu.

Vardan tos Lietuvos Vienybės težydi!

Mūsų atsargos adresai lengva atsiminti:

Kun. P. M. Urbaitis ir kun. a. Perkūmas

(1) Sa'esian Orphanage, Macao, China.

(2) St. Louis Industrial School, West Point, Hong Kong, China.

(3) Bank of America, 4621 Mission Street, St. Francisco, Calif. - Catholic Mission of Shiu-Chow - Rev. P. M. Urbaitis. (Šis adresas yra atsargiausias siųsti aukoms).

Belgija

Į Belgiją išvykę lietuviai tremtiniai turi nepakenčiamas gyvenimo sąlygas ir todėl stengiasi visais būdais iš to krasto išvykti. Daliai lietuvių su mažesnėmis šeimomis pavyko kitur emigruoti, kiti legaliais ir nelegaliais būdais grįžo į Vokietijos DP stovyklas.

Rugsėjo mėn. pabaigoje Belgijos lietuvių centro valdyba šaukia savo skyrių atstovų suvažiavimą. Iki šiol centrui vadovavo kun. J. Danauskas.

Vokietija

"D." pranešimu pagal LRK davinius Vokietijoje liks tiek tremtinių:

1.700 sergančių sunkesne ar lengvesne džiuvos forma,

883 sunkūs chroniški ligoniniai,

186 invalidai,

apie 2.000 virš 60 metų amžiaus turintieji.

Taip pat yra apie 1.000 tremtinių, kurie per įvairius skryningus yra praradę DP statusą ir jo iki šiol neatgavę. Pasilik Vokietijoje ir keli tūkstančiai lietuvių, kilusių iš Klaipėdos krašto ar kitų Mažosios Lietuvos sričių. Atrodo, kad iš viso Vokietijoje pasilik apie 9.000 lietuvių.

Venecuela

Lietuviai Venecueloje, nors sunkiai, bet pamažu kuriasi. Stengiasi kaip galima greičiau atsisoti ant savo kojų - įsikurti savistoviai. Taip pat jie pamažu ir organizuojasi. Neseniai Venecuelos vidaus reikalų ministerija leido lietuviams steigti Lietuvos Šalpos Sąjungą, kuriai leidimą gauti daug pasidarbavo kun. Sabaliauskas, o iniciatoriais yra J. Stanevičius, P. Tumėnas ir k. Gavus leidimą, Valencijoje tuoj buvo sušauktas lietuvių susirinkimas ir išrinkta naujos sąjungos valdyba: J. Zavadskas (pirm.), V. Akelis, I. Žalnierūnaitė, M. Baliutavičius ir L. Jablonskis.

Rugpiūčio 21 d. Valencijoje įvyko Venecuelos lietuvių įgaliotų atstovų suvažiavimas išrinkti vyriausią centrą valdybai. Suvažiavo atstovų iš Caracaso, Barquisimete, Maracay ir Maracaybo. Į centrą valdybą išrinkta: Nausėda, Bieliūnas, kun. A. Sabaliauskas, Kukanauza ir Venckus.

Argentina

Buenos Aires, Argentinoj, išeinąs lietuvių mėnesinis žurnalas "Laikas" rugpiūčio mėn. atžymėjo savo metinio gyvavimo sukaktį. Kadangi Argentinoj lietuviškai spaudai yra sunku išsilaikyti, tai "Laikui" leisti yra naudojamas neįprastas, bet įdomus būdas: kiekvienam jo numeriui išleisti yra surandamas atskiras leidėjas. Sukaktuvinio numerio leidėjas yra Lietuvos ministeris Pietų Amerikoje dr. K. Graužinis, kurio diplomatinės veiklos Pietų Amerikoje dešimtmečiui paminėti taip pat skiriamas ir šis numeris. Žurnalas daro gerą ir malonų įspūdį ir yra rimtai vedamas. Jį redaguoja K. Vengras. Linkėtina žurnalui ir toliau stiprėti ir augti. Jo prenumerata šiaurės Amerikoje 2 dol., o adresas toks: "Laikas", Mendoza 2280, Avellanda, Buenos Aires, Argentina.

KA VEIKIA SKAITYTOJAI

—VYTAUTAS BELIAJUS, mokęs tautinių šokių kelias savaites Kalifornijoje, išvyko atgal į Chicago, Ill. Jis buvo pakviestas vasaros semestru įvairių kolegijų bei šokių klubų San Francisco, Los Angeles, Sacramento, San Diego miestuose ir jų aplinkiniuose miesteliuose. Oaklande jam pagerbti buvo suruoštos išleistuvės, kuriose dalyvavo miesto burmistras ir didelis skaičius žmonių. - V. Beliajus Chicagoje leidžia anglų kalba liaudies kūrybai skiriamą mėnesinį žurnalą "Viltis". Taip pat jis moko pašižymėjusią "Ateities" šokėjų grupę ir keltą kitų grupių. Jis yra išleidęs du toms "Dance and be Merry", ir dar šiais metais turi pasirodyti "The Dance of Lietuva". Šiuo vardu jis jau turi paruošęs plokštelių albumą.

—MUZA ŠORECAITĖ, Los Angeles, Calif., tremtinė, Lietuvoj buvusi gydytoja, dirba vienoj skalbykloj. Ji daug stengiasi padėti Vokietijoje likusiems tremtiniais, dažnai pasiūsdama jiems siuntinių.

—POVILAS IR VIKTORAS LIŠAUSKAI, Dayton, Ohio, vieši Los Angeles. Apsistojo pas B. Naginį. Jei ras darbo, mano čia apsigyventi.

—PETRAS FABIJONAITIS su žmona pardavė nuosavybę Oaklande atvyko į Los Angeles. Petras yra nuoširdus lietuviškos spaudos rėmėjas. Kai pradėjome leisti KL, jis pirmasis paaukojo 25 dol. ir visuomet padėdavo administracijai.

—MRS ANTHONY BENTLEY, KL skaitytoja Arizonoj, įsigijo nuosavybę Los Angeles ir čia atsikėlė gyventi. Jos sūnus Eddy Bartkus yra aktyvus Lietuvos vyčių narys.

—CHARLES & DOROTHY KIRSNIS neseniai atvyko iš Chicagos ir apsigyveno Los Angeles. Charles Kirsnis lanko universitetą, o jo žmona jau gavo darbą.

—JONAS TUINYLA, Boston, Mass., svečiavosi Los Angeles pas brolių William ir Mrs. Barbara Tuynell. J. Tuinyla yra vienas iš BALF direktorių. Mrs. Barbara Tuynell yra nuoširdi KL rėmėja.

—VLADAS BALCIUS, Boston, Mass., dabar atostogauja Kalifornijoje.

—PETRONĖLĖ NORVILIUTĖ, Elizabeth, N. J., atostogų metu aplankė E. Žemguliene, Los Angeles, ir dukterį Mrs. Cohn, Seattle, Wash. P. Norviliutė užprenumeravo KL savo giminaičiui J. Stankui, neseniai atvykusiam iš Europos į Elizabeth, N. J.

—KAZ. SADAUSKIENE, LEOKADIJA GUDENAS ir MR. & MRS. GUDENAS iš Chicago, Illinois, šią vasarą atostogavo Los Angelyje, Calif. ir dalyvavo "Kalifornijos Lietuvio" piknike. Sako, kad Kalifornija jiems patinkanti.

—JOAN NAVICKAS-SHEA, San Francisco, Calif., ir LALENE BARNETT, San Jose, Calif., svečiavosi pas gimines Los Angeles.

—AGNES BUTKUS, MR. & MRS. PETRAITIS ir WM. TOTULIS, visi chicagiečiai, praėjusius du mėnesius atostogavo Kalifornijoje.

—BETTY ALEKSAITIS, Grand Rapids, Mich., viešėjo Los Angeles.

—SOFIJA SAMAITĖ, buvusi "Ateities" tautinių šokių grupės Chicagoj mokytoja, dabar atostogauja Los Angeles. Ji apsistojo pas buvusias "Ateities" grupės mokytojas L. Zaikienę ir B. Skirienę.

NAUJAKURIAI—

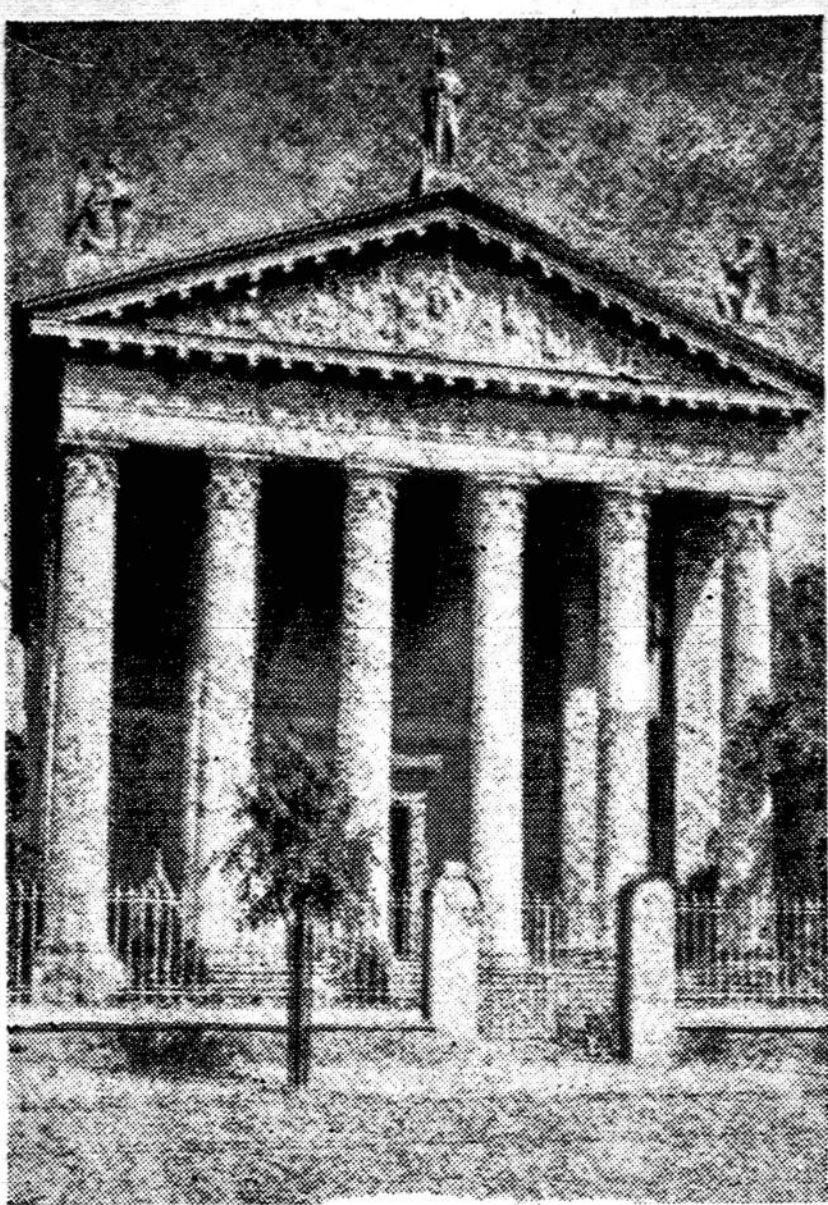
Praėjusį mėnesį pas KL skaitytojus atvyko iš Europos šie lietuviai:

MUZ. A. KUČIŪNAS atvyko pas Praną Račką, Glendale, Calif. A. Kučiūnas yra K. Alminauskienės giminaitis.

IG. ir S. ŠEŠPLAUKIAI su šeima ir TARAILA pas Joną Uždavinį, Huntington Park, Calif.

S. SIMOKAITIENĖ - pas K. Štoškų, Dawney, Calif.

DABŠIO ŠEIMA pas Sliakienę ir Ažuolaitį.

Vilnius Cathedral, Lithuania

KATYN

The massacre of ten thousand Polish officers in Katyn wood, near Smolensk, in 1940, has been brought to attention again in the press (The New Leader, Sept. 17).

Ample authenticated data drawn from the files of the examining medical court, eye-witnesses, and independent investigators show conclusively that the Russians are guilty of this monstrous crime once attributed to the Nazis.

Some of the findings:

1. The well-preserved remains of the prisoners afforded close examination of diaries, papers, and documents, none of which bore a date later than April-May, 1940.

2. The prisoners' bodies were found clothed in heavy winter gear, indicating that they must not have been shot in August, 1941 (when the Nazis occupied the area), as the Russians claim.

3. No insects of any kind were found on the bodies, indicating a cold-weather burial.

4. On examination of one burial pit below the level of the others, water welled up, indicating that burial must have occurred sometime during the winter months, not in August, a warm-weather month.

5. Spruce trees planted over the graves were five years old and showed evidence of having been transplanted when two years old. The age of the trees corresponds to the three-year period between the time of the mass murder, April-May, 1940, and the discovery of the graves, April, 1943.

6. The bounds used to tie up the prisoners were of Russian manufacture and tied with the official NKVD knot.

7. All the prisoners were shot through the back of the head, a customary Russian practice.

KRYŽIAI

A fragment from the famous novel by Vincas Ramonas, translated from the Lithuanian by Milton Stark.

Day is breaking. The frosted windows glow white, but the clothes closet, the chairs, and the table still appear black. The clock hammers away monotonously; something inside the mechanism snaps.

Kreivenas raises his head from the pillow and looks at the window. It seems to him that the hammering of the clock scatters the darkness in the room - as though someone were scattering the smoke of a cigarette with his hand. Each tick of the clock seems to make the room lighter.

Kreivenas slowly rolls back the covers, climbs out of bed, and cautiously looks for his clothes. He dresses himself and leaves the bedroom, first stopping in the doorway to call to his wife.

"Get up and make breakfast. It's time for me to go."

He right away shuts the door. He always wakens his wife this way - on his way out the door. He does not want to see her get up. It upsets him to see her lift her legs out of bed. Her legs are so lean. He does not want to see those legs. Why gild the pill? her legs are ugly. Besides, when she gets out of bed she crosses herself, as if she were trying to irritate him even more.

Kreivenas climbs up the stairs. The stairs creak.

"No two ways about it, I'm going to fix these stairs. Stairs weren't made to creak."

There is a small room built in the attic. Kreivenas calls it the cow house. In it one maidservant always sleeps. In one corner stands her chest. In the chest are skirts, stockings, and in the drawer lie a string of beads and a red piece of perfumed soap. The whole cow house smells of soap and skirts. In another corner stands an iron stove, to ward off the winter cold. Kreivenas' orders are not to be scanty with the firewood.

"A workman must have a warm place to sleep in," Kreivenas had explained to the maidservant when he brought her home with him a month earlier, after one maidservant became sick and left. "And you will sleep here alone. Ona sleeps below. It is better for you to sleep by yourselves; that way you won't get in each other's way, and you'll sleep sounder."

Kreivenas stops inside the door of the cow house. The maidservant is sleeping. She breathes quietly and regularly. It is already light enough for him to see one unravelled braid of her hair lying loose on the pillow.

Kreivenas walks up to the bed and reaches one hand under the covers and grasps her leg. Her leg is round and warm. It is smooth.

Petrone opens her eyes.

"Uncle!" she cries, pulling the covers over herself and kicking with her legs. "Go away... Well, I never..."

"Now, now, don't be a child. How else am I to waken you? Breakfast's almost on the table, and here you are still in bed" - snickers Kreivenas in a subdued voice. "You were up late last night, eh? Dreaming about your lover boy? But maybe he was here last night, kneeling by your bed, putting you to sleep? Only he didn't put you to sleep, eh? He stroked your hands and promised you mountains of gold?"

"Go on now..."

"Now, now, it's nothing, nothing. I just wanted to ask... Well? Have you thought it over? Are you going to stay with us? We'll decide about your wages. No two ways about it. If my wife doesn't want to pay so much - she won't give flax or wool - you agree anyway; I'll throw in the rest myself. I'll throw in the money, but see here you don't tell my wife anything about this. Not a word. This is between us."

"But I don't know..."

"Don't know! I'll give you money, have no fear. My word is as good as law. I'll give you a hundred litai more; and if you're good - a hundred and fifty. I don't want to drive up and down the country looking for another. I haven't the time. But my wife, you know - she doesn't understand."

"I don't know myself..."

"And what's this? Don't you think I keep my word?"

Kreivenas presses something between her fingers. Petrone opens her hand and sees a ring.

"Well, what more do you want? It's gold. Wear it if you like it. Or put it in your hat - makes no difference."

"In my hat? I'm not going begging..."

"Of course, of course. But if my wife asks, tell her it's a gift from your lover boy. All the girls in the neighborhood will be envious. No two ways about it. They'll dry up with envy. They'll all dry up, and you'll be one, like a little whortle. So? You'll stay?"

"I'll stay, I guess. I don't know myself," answers Petrone in an unwilling tone, slipping the ring on her finger. "Imagine, who would know it? It fits!"

"It must fit. I had an eye on your hands, your fingers before this."

Kreivenas descends the creaking stairs.

"Creaking like a rusty wheel. I'll fix you, I'll fix you good..."

Kreivenas' wife enters the vestibule and sits down. She looks at Kreivenas. He turns his back to her and examines a hobble which he takes down from a hook.

"Petrone may stay if you speak to her."

"Can't you find a better girl? She's more of a hand with the looking-glass than with the pots."

"So? What's a looking-glass if not for a girl, and a girl for a looking-glass?"

"Skriaudutis village is not far from where you're going. I heard the blacksmith's spinster daughter is out for hire."

Kreivenas hangs the hobble back on the hook; he runs his palm down its length and walks out into the yard without turning around.

"I'll see."

The ground is frozen. In the east the sky is red. The arms of the little mill on the roof whir steadily.

Kreivenas is standing in the middle of the yard, studying the sky in the east; he is listening to the whirring sound and thinking.

He is strong and healthy. His white teeth seem to be strong enough to bite through wire. His hair is thick and dark, with a shade of brown running through it. He is graying around the temples. His mustache is brown, and his eyes are the color of beer.

A cat carrying a mouse comes padding up from the barn.

"Here, cat, I'm only forty-five. I'm not old yet. You know why? Ah, well - you understand..."

Kreivenas rubs a thumbnail across his mustache and sighs.

"Here I'm sighing... that's a laugh! If she'll be hooked, I'm just the one to hook her... the sighing's in the trying... all this sighing... forgot the lantern... uncle..."

Kreivenas screws up an eye and nods his head at some imaginary person as though he were saying: "Wait, wait... We'll see about uncle..."

The hired man comes tramping across the yard in his heavy clogs.

"Feed the horses, Motiejus, and comb the bay. I'll be going to hunt up a family."

Kreivenas returns to the house, lights a lantern, and goes out to feed the cows.

There are ten milk cows and three yearling heifers hedged in beside the mangers along one wall in the barn; three calves are penned up in one corner, and a brawny bull in another. The name and number of each cow is written in chalk on blackboards nailed to the wall. The cows are named Electric, Turbine, Torpedo, Opera, and Comet; only two cows have common names, and they are Mint and Cowberry. On the bull's blackboard is written Atom, but for some reason the farm hands call him Adam. In the summertime when the hired man takes the bull to pasture, he always sings:

Adam from Eden goes,
Dragging Eve by the toes...

News

Soviet genocidal tactics in the Baltic States is the subject of an article by columnist John Fisher (Santa Monica Outlook, Sept. 20). Reviewing the seizure of the Baltic States by the Soviet Union in 1940 and the subsequent terrorization and deportation of thousands of Balts, Mr. Fisher writes:

"Moscow employs several forms of savagery in liquidating Baltic nations. Some victims are distributed through the vast Soviet Union. Local culture is supplanted by alien systems.

Children will mature into Russified strangers. In a quarter of a century - unless the trend is stopped - three of the oldest nations in Europe will have vanished from the face of the earth.

"Ever since the Red Army seized the Baltic States, he (Stalin) has been erecting an ethnic barrier there. Lately the uprooting of the rightful owners of the stolen territories has been more vigorous.

"While world jurists and statesmen debate how best to deal with the crime of genocide, an agonized appeal for action comes from a mass meeting of Baltic Displaced Persons in Memmingen, Germany. 'We beg that the deportation of the peaceful inhabitants in Baltic lands cease immediately,' says the do-

cument, 'and that the deportees be freed from prisons, forced labor camps and other places of torture. Our people are not only not allowed to live, they are not even allowed to die in their own country.'

Professor Kazys Pakštas, noted Lithuanian geopolitician, left here Sept. 14 by air for Pittsburgh, Pa., where he will teach economic geography at Duquesne University.

A farewell banquet in his honor was held at the home of Mr. & Mrs. Kazlauskas.

The "California Lithuanian" journal held its last picnic of the season Sept. 11 at Arroyo Seco Park. Several hundred picnickers attended. Included in the program were Lithuanian folk dances and speeches by prominent Los Angeles Lithuanians, who spoke on the subject of the Lithuanian National holiday and the Lithuanian-American press. Among the speakers were General Stasys Raštikis, Rev. J. Kučinskas, Rev. L. Jankauskas, Mr. S. Paltus, Mr. Milton Stark, and Mr. A. Regis.

The picnic was held under the auspices of Mr. Anthony F. Skirius, publisher and manager of "KL."

LIVING IN FREEDOM, A Sketch of Independent Lithuania's Achievements (Published by the Lithuanian Information Service).

This bird's-eye view of Lithuanian life and culture compressed into a slim 95-page booklet is a real discovery for the eyesore English reader. Here, neatly packaged, is Lithuania's history from the beginnings to the present day, with chapters on Lithuanian music, art, and literature by such pundits as Mykolas Krupavičius, Dr. Zenonas Ivinskis, Dr. Antanas Maceina, Aleksandras Kučionas, Aleksis Rannit, Dr. Jonas Grinius, Pranas Naujokaitis, Dr. Jonas Balys, etc. The booklet is also nicely illustrated with works by Varnas, Galdikas, Petravičius, Jonynas, and others.

According to report (Draugas, Sept. 15) the Bolsheviks have published a new Russian version of the works of the Lithuanian poet Maironis. Following their habitual policy, the Bolsheviks have retrenched the original text and made further "revisions" more compatible to the Party Line.

The Bolsheviks now occupy a unique position in history as the innovators, pioneers, inventors, discoverers - and what have you - of every conceivable thing from airplanes to shoelaces. They have not yet claimed to be the creators of the world. However, they can very well claim the title of its destroyers.

The University of Scranton is continuing a course in the Lithuanian language this semester, under the able tutelage of the Lithuanian literator, Antanas Vaičiulaitis. Persons seeking more detailed information are directed to write to: Registrar's Office, University of Scranton, Scranton 3, Pa.

The October issue of Sunset Magazine features an article on the Wilno restaurant, 28471 Ventura Blvd., Agoura, Calif. Agoura, a Polish settlement, is situated some twenty-odd miles outside of Hollywood. The Wilno is owned by two former Polish Army officers, Mr. Leonidas Ossetynski and Mr. Edward Bojanowski, both of whom are well-known in Los Angeles Polish circles. The old world atmosphere and the old world cuisine of this restaurant make it a refreshing spot to spend an evening. Included on the Wilno's menu are such items as barsciai, kilbasos, kopustai, etc., etc.

Screening

I yawned nervously, and when the interpreter called out my name I woke up as though out of a deep sleep. In a stupor, I walked into a small room where a CIC officer with a black mustache sat at a desk. He looked like one of those movie actors who play romantic roles. My papers lay in a pile in front of him.

The interpreter spoke.

"Sit down."

"Do you speak English?" mouthed the officer, picking up a parker pen.

"Not yet... I studied some... I'll learn... I promise..."

I looked pleadingly at the interpreter. My God, how soft and low my voice was!

That was how the questioning began. The officer fired questions at me, the interpreter interpreted, and I hastily answered the questions that seemed to swirl around me like a merry-go-round.

"When were you born?"

"1911."

"Why is your date of birth interred March 1, 1911 on your DP ticket whereas on your affidavit it is November 29?"

"My father could not remember my birthday. He had five natural sons and seven unnatural."

"What do you mean unnatural?"

"You know... on the side."

My father went around installing lightning rods. He installed one hundred and twenty lightning rods for farmers. After being in so many different places, it is easy to understand how seven accidents could have happened.

"And which are you?"

"My mother didn't know for a long time, but she finally decided I was natural."

"Why did you join the German army?"

"I never joined the German army."

"Whose army were you in? Come on. Speak up!"

"I - I took part in the volkssturm..."

"What!"

"Yes, I admit it, and I'm sorry. It was in the little town of - . When the volkssturmers found out that the Americans were only fifteen kilometers away they asked me to have a bottle of booze with them. There were four of us. I taught the volkssturmers the only English words I knew: Gadem sanavabich."

"Why did you run out of Lithuania?"

"I was afraid of Germans."

"And you fled to Germany?"

"Sure. The Germans wanted to put me in the trenches on the border."

"What did you do in Germany?"

"They put me to work in a factory."

"Was it better in the factory than in the trenches?"

"A little. In the trenches you had to work with both your hands and your feet; in the factory you worked only with your hands. Besides, there was less danger from the Bolsheviks."

"In other words, you ran away of your own free will?"

I kept still.

"In other words, you are a collaborator."

"And you are a negro."

The officer looked up from the papers for the first time and looked at me with amazement.

"I'm not a negro. I'm an American."

"And I'm no collaborator. I'm a Lithuanian."

A few moments went by in absolute silence. It seemed like an age. My heart was pounding a mile a minute. I could hear the architect's wife yelling far off in the yard.

"Sure, sure. I know you, 'professor'. You sold hot dogs on Laisves Aleja. That's the kind of professor you are."

The last barrage of questions was faster.

"On whose side would you fight if the U.S. were to declare war on Lithuania?"

"On the side of the Martians."

"What!"

"Sure. When the U.S. fights with Lithuania, there'll probably be guys from Mars, Venus, and Jupiter mixed up in it, too - God only knows who else. It'll be an interplanetary battle. But it hasn't come to that yet."

"Were you ever married?"

"No."

"Why?"

"I don't like it when someone next to me snores."

"Were you ever arrested?"

"I was."

"For what?"

"For apples."

"Did you serve time in jail?"

"No. Uncle Motiejus gave me a walloping and told mother. Mother gave me another walloping. I was seven years old. They don't put seven-year-olds in jail."

"What is Democracy?"

"I don't know."

"Why?"

"I haven't seen it yet."

"Thank you."

I went out. A thousand thoughts milled in my head.

"What have I done! Now they'll never let me through."

In the yard the sun shown, and Professor Katkus was explaining to the crowd around him:

"Gutkauskas an architect? Look at his rabbit shed. He's obviously a liar."

Anyway, they did let me through.

(Ž.)

SUMMER NIGHT

The moon shines. From the swaths
Comes the fragrance of hay. Beyond the rye field
Chirps the spotted crane.
On the hillside slumber the pines,
And the giants dream in their graves...
The night is beautiful, calm, starry.

The moon shines. The horses'
Black shadows from abroad
Lead to the enchanted land,
There, there in the pines,
Where the giants our fathers rest...
The night is beautiful, calm, starry.

Maironis

At The Opera

Contrary to the opinion of some critics, successful opera can be staged without million-dollar backing. This fact was demonstrated by the Verdi Opera Company, which sponsored four operatic productions here at the Embassy Auditorium, on September 22-23-24. The operas given were "Il Travatore", "Carmen", "Cavalleria Rusticana", and "Pagliacci". In accordance with its policy, the Verdi Opera Company is interested in new voices and new talent seeking an outlet, a chance to do their stuff. Such opportunities are few and far between for most young artists, who are apt to find the doors of the Met and other big-time outfits shut in their faces. For this reason, if for no other, the Verdi Opera Company is to be congratulated. It gives a promising voice a hearing and a chance for public appraisal.

Appearing in the four operas at the Embassy were such singers as Florence Korsak, John Cortay, Ramona Maltese, John Lombardi, Marie Crittenden, John Radic, Henry Timmerman, Robert Ferguson (indisposed), and Harold Reed. Most of these voices had sung in opera before or had some vocal experience to their credit, so that the performances could not be called pejoratively amateurish.

IL TRAVATORE

Despite John Cortay's alleged gum-chewing as Manrico, and the shoddy chorus which all but collapsed in one or two spots, this opera came off with the greatest success of any given.

The small orchestra under Maestro Marcelli did a pretty good job. But the Maestro had his hands full every minute of the playing and the singing.

The vision of Cortay first coming on the stage was an impressive one. Tall and robust, he looked like a Roman gladiator entering the lists but when he opened his mouth to sing that was something else. He consistently squeezed and strained to get the words out, and only when under the greatest duress would he give vent to his full vocal powers. This one failing marred Mr Cortay's otherwise satisfactory performance.

The part of Leonora was sung by Florence Korsak, who sang with genuine feeling and know-how. Dressed in her handsome blue and

white gowns, she moved about the stage in a truly courtly fashion. And together with Cortay and Lombardi, she got off some impassioned arias that set the audience on the edge of their seats. The momentary uneasiness that grips most actors on the stage for the first time was quickly shaken off by Miss Korsak, who easily breezed through some of the most difficult vocal passages.

The trouble with the company in general, and the principals in particular, was the continual waiting and watching for the cues from the orchestra. This was somewhat distracting at times and tended to lessen the reality of the play.

Ramona Maltese, who played Azucena, the gypsy, made a fine showing for a relative newcomer to opera. Her well-modulated voice, which sometimes sounded like a deep contralto, only to emerge a vibrant soprano, swept like a witch's spell through the audience. Her rantings and incantations (over a pail suspended from a wooden tripod) flowed sure, with a passion that made you shiver in your seat. Smeared with grease and smudge and wearing a colorful costume, she looked like a real gypsy from a real gypsy camp. Miss Maltese gave a good account of herself in a difficult role.

John Lombardi, as the Count,

won the admiration of the audience at once with his clear-cut, forceful singing in the Convent scene. Here was an actor and a singer who knew his business. There was no mistaking his dashing stage ability or the rich quality of his baritone voice, which rang out in the arias "Tempest of the Heart" and "That Ringing".

No criticism can be just which omits the circumstances and limitations of the staging and producing of a musical show or a play of any sort. So in criticizing the Verdi Opera Company it must be kept in mind that it is not a million-dollar outfit. It hasn't money enough to engage a hall the size of the Philharmonic. It cannot purchase the lavish costumes, scenery, and stage effects that the Met can. And the orchestra, the chorus, etc. must be paid. The Verdi Opera Company, like other comparable small businesses, must do the best with what it has. This is obvious. But some critics are schooled to think in terms of the Met and none other. For them it is sufficient to dismiss the matter with the catchword "amateurish". This is not criticism, but a kind of slavish bigotry.

What the Verdi Opera Company has succeeded in doing is bringing opera to a more intimate level with the public. In a small auditorium such as the Embassy there is the feeling of being part of the action on the stage; and there is no need of straining to hear the voices or searching with binoculars to find the stage. Everything is before you.

The best of luck in the future to the Verdi Opera Company.

A Scene from the Play for Children — "The Liar"

LIETUVIU TAUTINIU SOKIU GRUPE

visus kviecia atvykti i koncerta

LAPKRICIO (NOV.) 5 D. 7:30P.M.

INTERNATIONAL INSTITUTE, 435 So. Boyle Ave.

Pelnas skiriamas tautiniams kostiumams isigyti

FRANK RACKUS

Licensed Real - Estate Broker

Sales Exchanges Homes Income Properties

759 North Virgil Los Angeles, 27

Phones: Office-NOrmandy 2-9803, Res.-Citrus 3-8419

VALUSKIS THEATRES

BUENA PARK, CALIF.

and

2252 E. Segundo Blvd.

WILLOWBROOK, CALIF.

Tel. Nemark 1-5044

LITHUANIAN REALTY CO.

The Agency of Dependable Service

REAL ESTATE — LOANS & INSURANCE

CHAS. LUKSIS, Manager

710 NO. VAN NESS AVE. HOLLYWOOD 38, CALIF.

Bus. Phone GLadstone 5250, Res. Phone HUdson 2-8207

J. J. BAKUS & JOE BULAT

LITHUANIAN REAL ESTATE BROKERS

Homes - Income Property - Loans

Multiple Listing Service

4728 So. Normandie Los Angeles 37, Calif.

Office: AXminster 7900 Res.: PLasant 6590

INSURANCE COSTS TOO HIGH?

Then Contact

WILLIAM W. SKETRES

Automobile & Truck Workmen's Compensation

Fire [House, Furniture & Merkantile]

Health & Accident

Comprehensive Liability [Personal & Business]

Hospitalization

3221 Sherbourne Dr.

Los Angeles 34, Calif.

Res. Phone VErmont 8-7526

ATLAS PAINT & WALL PAPER STORES

ATLAS - DUTCH BOY - DU PONT PRODUCTS - WINDOW SHADES - GLASS - LINO-

LEUM - FLOOR SANDERS FOR RENT - WATER HEATERS - ASPHALT & RUBBERTILE

C. J. Winnaman

2526 W. Washington Blvd.,

Los Angeles 16, PA. 3151

11014 South Main Street,

Los Angeles 3, PL. 5-0757

9740 Washington Blvd., Culver City

KALIFORNIJOS LIETUVIS
9204 S. Broadway,
LOS ANGELES 3, CALIFORNIA

SEC. 34.66, P. L. & R.

POSTMASTER — If undeliverable, as addressed, for any reason, notify sender on Form 3547, postage for which is guaranteed. Return and forwarding postage guaranteed.

Mr. Joe Kasputis
7605 S. 22nd Ave.
Kenosha, Wis.

